

Powszechny
dziennik praw państwa i rządu
dla
cesarstwa austriackiego.

Część XLI.

Wydana i rozestana dnia 7. Czerwca 1851.

Allgemeines
Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt
für das
Kaiserthum Oesterreich.

XLI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Juni 1851.

Część XLI.

Wydana i rozesłana: dnia 7. Czerwca 1851.

144.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 14. Maja 1851,

obowiązujące w krajach koronnych Austrii powyżej i poniżej Ensy, Solnogradu, Czech, Morawii, Szląska, Styrii, Karyntyi i Krainy, Gorycyi, Istrii i Tryestu, Tyrolu i Vorarlberga, mocą którego oznaczonem zostaje, w których przypadkach przełożeni gminni, powołani będą na funkcyonaryuszów prokuratorskich do czynności urzędowych sądów powiatowych w sprawach karnych.

Względem wątpliwości, zaszyłych co do pytania: w których przypadkach muszą przełożeni gminni być zawezwani na funkcyonaryuszów prokuratorskich do czynności sądów powiatowych w sprawach karnych — wydaje się dla krajów koronnych, w których ustawa o postępowaniu karnem z dnia 17. Stycznia 1850, w wykonaniu stoi, objaśnienie następującej osnowy:

a) Jeżeli idzie o śledztwa przygotowawcze, dotyczące zbrodni lub wykroczeń, w których przeto sądy powiatowe pojedyncze, działają li tylko zamiast sądów powiatowych kolegialnych, wówczas nie ma nigdy miejsca zawezwanie gminnych przełożonych na funkcyonarzy prokuratorskich, w takich bowiem przypadkach, prokuratora sama w skutek §§^{fów} 96. i 98, jeżeli jeszcze czas po temu, o czynnościach urzędowych przedsięwziąć się mających, ma być zawiadomioną, której przynależy osądzić, czy potrzeba jej być obecną lub nie.

Jeżeli zaś nagłość przypadku, nie dozwala zawiadomić o nim prokuratorę rządową, wtedy sąd powiatowy sam czynności śledcze w skutek powyższych paragrafów przedsiębrać może, albowiem nie ma przepisanego prawem powodu do wzywania co do tego przełożonych gminnych, zamiast prokuratorji rządowej.

b) Jeżeli zaś sąd powiatowy w przypadkach, do własnej jego kompetencyi należących, potrzebnem uznaje obejrzenie lub inne podobne dochodzenie stanu rzeczy, wtenczas na mocy ustawy postępowania karnego, tenże obowiązany jest, jeżeli inaczey nagłość przypadku nie jest na przeszkodzie, uprzednio uwiadomić o tem przełożonego gminy, aby przytem mógł być obecnym; gdyż w przypadkach tego rodzaju, przełożeni gminni, wedle §. 437. ust. post. karn., obowiązani są wykonywać wszelkie funkcyje prokuratorów rządowych, niemniej wedle §. 443. rzeczoney ustawy, winny sądy powiatowe, w razie przygotowawczego dochodzenia, zachować przepisy dla sądów powiatowych kolegialnych wydane; a przetoż zastosować muszą także i §. 96. ust. post. kar., który zarządza uprzednie porozumienie prokuratora rządowego — w przypadku więc rzeczonym zastępcę jego.

XLI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 7. Juni 1851.

144.

Verordnung des Justizministeriums vom 14. Mai 1851,

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Steiermark, Kärnthen und Krain, Görz, Istrien und Triest, Tirol und Vorarlberg,

wodurch bestimmt wird, in welchen Fällen die Gemeindevorsteher als staatsanwaltschaftliche Functionäre zu den Amtshandlungen der Bezirksgerichte in Strafsachen vorzuladen sind.

Ueber entstandene Zweifel, in welchen Fällen die Gemeindevorsteher als staatsanwaltschaftliche Functionäre zu den Amtshandlungen der Bezirksgerichte in Strafsachen vorgeladen werden müssen, wird für diejenigen Kronländer, in welchen die Strafprocessordnung vom 17. Jänner 1850 in Wirksamkeit steht, die Belehrung erlassen:

a) Wenn es sich um solche Voruntersuchungen handelt, welche Verbrechen oder Vergehen betreffen, und wobei die Bezirks-Einzelngerichte daher nur anstatt der Bezirks-Collegialgerichte einschreiten, hat eine Vorladung der Gemeindevorsteher als staatsanwaltschaftliche Functionäre niemals einzutreten, denn in solchen Fällen soll zufolge der §§. 96 und 98 die Staatsanwaltschaft selbst, wenn es noch Zeit ist, von den bevorstehenden Amtshandlungen benachrichtiget werden, und ihrer Beurtheilung bleibt es dann überlassen, ob sie es nothwendig findet, zu erscheinen oder nicht.

Lässt aber die Dringlichkeit des Falles die Benachrichtigung der Staatsanwaltschaft selbst nicht mehr zu, so kann das Bezirksgericht die Untersuchungshandlungen zufolge der oberwähnten Paragraphe allein vornehmen, ohne dass es gesetzlich gegründet wäre, anstatt der Staatsanwaltschaft dabei die Gemeindevorsteher vorzuladen.

b) Wenn aber ein Bezirksgericht in den zu seiner eigenen Competenz gehörigen Uebertretungsfällen einen Localaugenschein oder eine andere ähnliche Erhebung nothwendig findet, dann ist es nach der Strafprocessordnung verpflichtet, wenn die Dringlichkeit es nicht unmöglich macht, dem Gemeindevorsteher davon vorläufig Nachricht zu geben, damit er dabei erscheinen könne; denn in den Fällen dieser Art haben nach §. 437 der Strafprocessordnung die Gemeindevorsteher alle Functionen der Staatsanwälte auszuüben und nach §. 443 haben die Bezirksgerichte bei den vorläufigen Erhebungen die für die Bezirks-Collegialgerichte ertheilten Vorschriften zu befolgen, sie müssen daher auch den §. 96 der Strafprocessordnung in Anwendung bringen, welcher die vorläufige Verständigung des Staatsanwaltes — hier also dessen Stellvertreters — anordnet.

Krauss m. p.

145.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 24. Maja 1851,
stanowiące, iż regulamin notaryalny w kraju koronnym Styryi, z dniem 1-m Lipca
w wykonanie wejść ma.

Pierwsze zamianowanie notaryuszów dla kraju koronnego Styryi, nastąpiło na dniu dzisiejszym, przeto stosownie do art. 1-go Najwyższego patentu z dnia 29. Września 1850. Nr. 366. dz, pr. p. i rz., ustanawia się w rzeczonym kraju koronnym początek działalności ustawy notaryalnej, pod dniem 2. Paździer. 1850. obwieszczonej, we wszystkich owych postanowieniach, względem których w Najwyższym patencie wyraźnie nie zastrzeżono co innego, na dzień 1. Lipca 1851.

Krauss m. p.

146.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 26. Maja 1851,

obowiązujące w krajach koronnych Austrii niższej i wyższej, Solnogradu, Karyntyi, Krainy, Gorycyi i Gradyski z Istrią, w Tryeście, Tyrolu i Voralbergu, w Czechach, Morawii i Szląsku
mową którego wydają się przepisy, regulujące zgromadzenia nauczycielskie.

Rozporządzeniem ministeryalnem z dnia 2. Września 1848. lit. 5692, zaprowadzone zostały zgromadzenia nauczycielskie, jako nader skuteczny środek, aby pomnożyć wpływ najznakomitszych nauczycieli tak duchownego jak świeckiego stanu, na podniesienie i wydoskonalenie szkół. Wzajemne objaśnienie członków tak co do przedmiotów naukowych w szkołach ludowych, jak co do metody wykładu i utrzymywania karności szkolnej, narady w przedmiocie zaprowadzenia środków naukowych, dobrych książek szkolnych, czasopismów pedagogicznych, zastanowienie się nad tem wszystkim, co stanowi przedmiot większej wagi, pod względem szkół ludowych i nauczycieli przy nich ustanowionych, to było wytknięte jako cel i zadanie tych zgromadzeń.

Od tego czasu doświadczenie nauczyło, pod jakimi warunkami takowe zgromadzenia nauczycieli pomyślnie się rozwinąć i dobre owoce przynieść mogą.

Korzystając z tych doświadczeń, rozporządza się co następuje:

1. Zgromadzenia nauczycieli, odbywać się mogą tylko pod kierunkiem nadzorca dystryktowego szkół (dziekana, lub wikarego powiatowego), lub tego, którego on ku temu wyznaczy; zatem tylko na jego wezwanie lub za jego pozwoleniem.

2. Ministerstwo oczekuje, że nauczyciele duchownego i wiejskiego stanu, i pomocnicy szkół, gorliwy w tych zgromadzeniach wezmą udział; wszelako nie można używać ku temu przymusu, albowiem niektórym nauczycielom, zewnętrzne ich stosunki nie zwolą może znaleźć się na zgromadzeniu, ci zaś, którzy nie mając takiej przeszkody, nie przyjdą na zgromadzenie, dają sami przez to do zrozumienia, iż od nich nie skutecznego dla narad spodziewać się nie można.

3. Na zgromadzeniach w mowie będących, znajdować się będą albo wszyscy nauczyciele dystryktu szkolnego, lub, gdzie to z powodu jego wielkiej rozciągłości lub

145.

Erlass des Justizministeriums vom 24. Mai 1851,

wodurch festgesetzt wird, dass die **Wirksamkeit der Notariats-Ordnung im Kronlande Steiermark am 1. Juli 1851 zu beginnen habe.**

Die erste Ernennung der Notare für das Kronland Steiermark ist am heutigen Tage erfolgt. Es wird demnach in Gemässheit des Artikels 1 des Allerhöchsten Patentes vom 29. September 1850, Nr. 366 des Reichsgesetzblattes, der Beginn der Wirksamkeit der am 2. October 1850 kundgemachten Notariats-Ordnung in allen Bestimmungen, rücksichtlich welcher in dem Allerhöchsten Patente nicht ausdrücklich etwas anderes festgesetzt ist, in dem genannten Kronlande auf den 1. Juli 1851 bestimmt.

Krauss m. p.

146.

Verordnung des Ministeriums für Cultus und Unterricht vom 26. Mai 1851,

wirksam für die Kronländer Oesterreich unter und ob der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz und Gradiska mit Istrien, Triest, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren und Schlesien.

wodurch die **Abhaltung der Schullehrer-Versammlungen geregelt wird.**

Mit Ministerial-Verordnung vom 2. September 1848, Z. 5692, sind die Lehrerversammlungen ins Leben gerufen worden, als ein sehr wirksames Mittel den Einfluss der tüchtigsten Schulmänner geistlichen und weltlichen Standes auf Hebung und Vervollkommnung des Volksschulwesens zu unterstützen. Gegenseitige Belehrung der Mitglieder über die Lehrgegenstände der Volksschule, über die Methoden des Unterrichtes und die Schuldisciplin, Berathung über die Herbeischaffung von Lehrmitteln, von guten Büchern und pädagogischen Zeitschriften, ferner Besprechung alles dessen, was für die Volksschulen und das bei denselben angestellte Lehrpersonal von anerkannter Wichtigkeit ist, wurde als Zweck und Aufgabe derselben bezeichnet.

Die Erfahrung hat seitdem bewiesen, unter welchen Bedingungen diese Lehrerversammlungen gedeihen und heilsame Früchte bringen können.

Mit Rücksicht auf diese Erfahrungen wird nun Nachstehendes verordnet:

1. Die Lehrer-Conferenzen sollen unter der Leitung des Schuldistricts-Aufsehers (Dechantes, Bezirksvicars) oder des von ihm hiezu Bestellten, und daher immer nur über seine Einladung oder mit seiner Genehmigung abgehalten werden.

2. Das Ministerium hegt die Erwartung, dass die geistlichen und weltlichen Lehrer, sowie die Schulgehilfen, sich daran eifrig betheiligen werden. Doch hat kein Zwang dazu stattzufinden, indem manche Lehrer durch äussere Verhältnisse verhindert seyn können, sich einzufinden, diejenigen aber, die, obgleich durch solche Verhältnisse nicht gehindert, dennoch nicht erscheinen wollen, dadurch selbst zu erkennen geben, dass eine erspriessliche Theilnahme von ihnen nicht zu erwarten ist.

3. Lehrerversammlungen finden entweder für alle Lehrer des Schuldistrictes gemeinschaftlich, oder wo diess wegen der zu grossen Ausdehnung desselben oder wegen anderen

innych okoliczności być nie może, nauczyciele z pewnych części dystryktu. Odbywać się powinny co ćwierć roku, jeżeli można; na żądanie zaś członków, nawet w krótszych terminach.

4. Zgromadzenia nauczycieli z kilku dystryktów szkolnych, odbywać się mogą tylko z polecenia lub za pozwoleniem władzy szkolnej krajowej, według szczegółowych przepisów takowej.

5. Będzie rzeczą stosowną, jeżeli na zgromadzeniu wprzód oznaczone będą przedmioty, na następującem pod obradę przyjść mające; rozumie się samo przez się, iż władza szkolna krajowa, ma prawo poddawać pewne pytania pod obrady zgromadzeniom nauczycielskim.

6. Radzcy szkolni, ustanowieni przy władzach szkolnych krajowych, winni mieć na bacznej uwadze konferencye nauczycieli, i być przytomnymi na takowych, o ile im dozwolą inne ich czynności. Ażeby byli w stanie to uczynić, obowiązani są nadzorczy dystryktowi szkół podać do wiadomości władz szkolnych krajowych, miejsce i dzień, gdzie i kiedy takowe odbywać się mają.

7. Na każdym takowem zgromadzeniu, należy prowadzić protokół, w którym oprócz nazwisk obecnych, wyrażone być winny przedmioty i wyniki narad w krótkości. Rozprawy na piśmie odczytane na posiedzeniu, mogą być załączone do protokołu: z resztą nie jest zabronionem, owszem poleca się, rozprawy szczególnej wagi podług okoliczności, podać do wiadomości publicznej, albo przesłać do władz przełożonych.

8. O postępie i skutkach zgromadzeń nauczycielskich, winien każdy dozorca szkół dystryktowych, rocznie przedłożyć relacyę do wyższego nadzoru szkół, który ją dalej przesłać winien do władzy szkolnej krajowej. Władza szkolna winna o wszystkich uczynić relacyę główną do ministerstwa.

Thun m. p.

147.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 3. Czerwca 1819,

którem się obwieszcza postępowanie z obligacyami kamery nadwornej trzy i pół-, cztery- i pięć-procentowemi, na dniu 2-m Czerwca b. r. wylosowanemi.

Odnośnie do okólnika niższo-austryackiego rządu z dnia 29. Października 1829. podaje się do powszechnej wiadomości, iż obligacye kamery nadwornej trzy i pół-, cztery- i pięć-procentowe, na dniu 2. Czerwca t. r., w rządzie 174. wylosowane, mianowicie Nro 17295 z jedną piątą summy kapitałowej, tudzież Nro 21614, aż włącznie do N. 23,439, w zupełnej ilości kapitałów, wedle przepisów Najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818. na nowe, w pierwotnej stopie w monecie konwencyjnej uprocentowane zapisy długu Stanu wymienione będą.

Krauss m. p.

Umständen nicht möglich ist, für einzelne Theile desselben Statt. Sie sollen wo möglich wenigstens alle Vierteljahre, wo es aber von den Mitgliedern selbst gewünscht wird, können sie auch in kürzeren Zeiträumen gehalten werden.

4. *Versammlungen von Lehrern aus mehreren Schuldistricten können nur über Auftrag oder mit Genehmigung und nach speciellen Weisungen der Landesschulbehörde eingeleitet werden.*

5. *Es wird zweckmässig seyn, dass Gegenstände der Besprechung von einer Versammlung zur anderen im Vorhinein bezeichnet werden; es versteht sich übrigens von selbst, dass es den Landesschulbehörden auch zusteht, den Lehrerversammlungen Fragen zur Berathung vorzulegen.*

6. *Die bei den Landesschulbehörden für das Volksschulwesen angestellten Schulräthe haben von den Lehrer-Conferenzen angelegentlich Kenntniss zu nehmen, und in soweit es ihre anderwärtigen Geschäfte gestatten, auch denselben beizuwohnen. Damit dieses ihnen möglich sei, haben die Schuldistricts-Aufseher den Landesschulbehörden den Ort wo, und den Tag, wann sie gehalten werden sollen, sobald dieser Tag bestimmt ist, anzuzeigen.*

7. *Ueber jede Versammlung ist ein Protokoll aufzunehmen, welches nebst dem Namen der Anwesenden die Gegenstände der Verhandlung und die Ergebnisse derselben in Kürze anzugeben hat. Die in der Versammlung etwa vorgetragenen schriftlichen Aufsätze können demselben angeschlossen werden; es bleibt übrigens unbenommen, und wird empfohlen, besonders beachtenswerthe Aufsätze nach Umständen im geeigneten Wege zu veröffentlichen oder den vorgesetzten Behörden einzusenden.*

8. *Ueber den Fortgang und die Wirkung der Lehrerversammlungen ist von jedem Bezirksaufseher jährlich ein Bericht an die Schulenaufsicht zu erstatten, welche denselben sofort an die Landesschulbehörde zu leiten hat. Diese hat über alle einen Hauptbericht an das Ministerium zu erstatten.*

Thun m. p.

147.

Erlass des Finanzministeriums vom 3. Juni 1851,

womit die Behandlung der am 2. Juni 1851 in der Serie 174 verlostten Hofkammer-Obligationen zu 3½, 4 und 5 Percent kundgemacht wird.

Mit Beziehung auf die Circular-Verordnung der nieder-österreichischen Regierung 29. October 1829 wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass die am 2. Juni d. J. in der Serie 174 verlostten Hofkammer-Obligationen zu drei einhalb, vier und fünf Percent, und zwar Nr. 17.295 mit einem Fünftel der Capitalssumme, dann Nr. 21.614 bis einschliessig 23.439 mit den ganzen Capitalsbeträgen, nach den Bestimmungen des Allerhöchsten Patentes vom 21. März 1818 gegen neue, zu dem ursprünglichen Zinsfusse in Conventions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.

Krauss m. p.

Druckfehler-Berichtigung.

In dem vorigen (XL.) Stücke hat sich in der Inhalts-Ueberschrift der kaiserlichen Verordnung vom 20. Mai 1851, Nr. 139, und zwar sowohl in der deutschen Alleinausgabe, als auch im deutschen Texte aller Doppelausgaben ein Druckfehler eingeschlichen. Es soll daselbst statt: „einer zeitlichen Strafe“ in Uebereinstimmung mit dem Inhalte des Gesetzes selbst, vielmehr heissen: „einer angemessenen Strafe.“

In allen nicht deutschen Texten erscheint, mit einziger Ausnahme des böhmischen, für welchen die Berichtigung unter Einem erfolgt, schon ursprünglich der richtige Ausdruck: „angemessenen“ übersetzt und wieder gegeben.